

## POSTANOWIENIE

Dnia 6 grudnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z powództwa J. W.  
przeciwko U. Sp. z o.o. w W.  
o zapłatę,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń  
Społecznych w dniu 6 grudnia 2018 r.,  
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 23 lutego 2017 r., sygn. akt III APa [...], III APz [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) przyznaje radcy prawnemu D. R. od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w [...] kwotę 4050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) złotych tytułem kosztów pomocy prawnej w postępowaniu kasacyjnym, powiększoną o obowiązującą stawkę podatku od towarów i usług.**

### UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...] wyrokiem z dnia 23 lutego 2017 r. oddalił apelację wniesioną przez powoda J. W. od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 24 listopada 2016 r., oddalającego jego powództwo o sprostowanie opinii, nawiązkę i odszkodowanie, oddalił zażalenie pozwanej U. Sp. z o.o. w W. na postanowienie zawarte w tym wyroku oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania w sprawie.

Powód J. W. wniósł do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 23 lutego 2017 r., zaskarżając ten wyrok w części,

to jest co do pkt 1 i 3 oraz zarzucając mu w tym zakresie naruszenie prawa materialnego, to jest art. 6 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c., art. 24 § 1 i 2 k.c. oraz art. 448 k.c. w związku z art. 11<sup>1</sup> k.p., art. 120 k.p. w związku z art. 24 § 1 i 2 k.c., art. 24 § 1 i 2 k.c. w związku z art. 23 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie danych osobowych, a także naruszenie przepisów postępowania, to jest art. 328 § 2 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący podniósł, że skarga ta jest „oczywiście uzasadniona wobec rażących naruszeń przez Sąd Apelacyjny w [...] przepisów, jakie legły u podstaw zaskarżonego wyroku, a skutkujących niezgodnym z prawem oraz poczuciem sprawiedliwości rozstrzygnięciem”.

Zdaniem skarżącego, wskazane powyżej naruszenia mają też bezsprzecznie kwalifikowany charakter i są widoczne *prima facie*, bez potrzeby dokonywania dogłębnej analizy. Dokonana przez Sąd Apelacyjny subsumcja ustalonego stanu faktycznego - a w zasadzie jej brak, jest oczywiście błędna i sprzeczna z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami. Co więcej, akceptacja stanowiska Sądu Okręgowego oraz Apelacyjnego, jak już wcześniej wspomniano, prowadziłyby do zaakceptowania praktyki mającej na celu obejście prawa. Praktyki, w której pracodawcy mogą naruszać dobra osobiste swoich byłych pracowników - o ile nie będą tego czynić w opinii formalnej i przez swoich pozostałych pracowników.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c.,

a jego uzasadnienie (sporządzone odrębnie od uzasadnienia podstaw kasacyjnych) winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Należy także przypomnieć, że zgodnie z ugruntowanym w judykaturze stanowiskiem skarga jest oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone tą skargą orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437) i jest możliwe do przyjęcia tylko wówczas, gdy orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 1963 r., II CZ 3/63, OSPiKA 1963 nr 11, poz. 286). Powołanie się przez autora skargi kasacyjnej na przesłankę zawartą w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje go zatem do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09, LEX nr 585777 oraz z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09, LEX nr 602695). Innymi słowy, jeżeli skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi, to powinien zawrzeć w niej wywód prawny, z którego ta oczywista zasadność będzie wynikała. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi

(por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09, LEX nr 602638).

Zdaniem Sądu Najwyższego, oceniany w niniejszym postępowaniu wniosek skarżącego o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia wyżej określonych kryteriów. Skarżący nie powołuje żadnych przepisów prawa, które zostały w „oczywisty sposób naruszone”. Nie sposób natomiast prawidłowo sformułować wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej bez odwołania się choćby do jednego przepisu prawa materialnego lub procesowego. Każda z przesłanek skargi, to jest oczywista zasadność skargi, występowanie istotnego zagadnienia prawnego oraz potrzeba wykładni jako okoliczności uzasadniające rozpoznanie kasacji muszą dotyczyć treści przepisów, które były (powinny być) zastosowane w sprawie. Konieczne wymaganie konstrukcyjne skargi jest więc spełnione tylko wówczas, gdy jej autor wskaże, jakiego przepisu (przepisów) prawa dotyczy to twierdzenie, a także w czym upatruje nadanie zarzucanemu naruszeniu znamienia oczywistej zasadności. Co już wyżej zostało bowiem podniesione, przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jest związana z kwalifikowaną formą naruszenia prawa, naruszeniem widocznym na pierwszy rzut oka.

Również argumentacja mająca uzasadniać oczywistą zasadność skargi kasacyjnej nie spełnia wyżej określonych wymogów, gdyż ogranicza się do deklaracyjnych stwierdzeń w rodzaju: „dokonana przez Sąd Apelacyjny subsumcja ustalonego stanu faktycznego - a w zasadzie jej brak, jest oczywiście błędna i sprzeczna z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami”. Nie wyjaśnia natomiast, na czym owe uchybienia polegają. Nie ma też postaci wywodu jurydycznego, z którego wynikałoby, że Sąd drugiej instancji rzeczywiście dopuścił się kwalifikowanej formy naruszenia konkretnych przepisów prawa. W ramach oceny, czy skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, nie jest natomiast rzeczą Sądu Najwyższego doszukiwanie się w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych argumentacji mającej wykazać istnienie zagadnienia prawnego, które miałoby istotny charakter, czy też wątpliwości dotyczących wykładni określonego przepisu, ponieważ na tym etapie postępowania (przesąd) podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie nie podlegają jeszcze badaniu (por. pośród wielu postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 2010 r., II UK 274/09, LEX nr 585794). Wynika to

stąd, że na tym etapie przedmiotem badania dokonywanego przez Sąd Najwyższy jest jedynie to, czy wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej wskazuje i wykazuje choć jedną z podstaw (przesłanek) przedsądu wymienionych w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Podstawy kasacyjne stanowią zaś odrębny od przesłanek przedsądu element skargi, w związku z czym nie zastępują one (ani ich uzasadnienie) i nie mogą zastąpić przesłanek przedsądu. Innymi słowy, podstawy kasacyjne podlegają rozpoznaniu dopiero po przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Niezależnie od powyższych stwierdzeń, Sąd Najwyższy zauważa i to, że użyte przez skarżącego w uzasadnieniu ocenianego wniosku stwierdzenia sugerujące akceptację ze strony Sądu Apelacyjnego dla praktyk pracodawców naruszających dobra osobiste pracownika, zdają się wskazywać, że skarżący w istocie podejmuje niedopuszczalną w postępowaniu kasacyjnym próbę podważenia przeprowadzonej przez Sąd drugiej instancji oceny materiału dowodowego oraz dokonanych na tej podstawie ustaleń faktycznych, z których Sąd ten wywiódł wniosek, że pozwana nie wystawiła skarżącemu opinii na temat jego pracy, godzącej w dobra osobiste skarżącego. Podniesienie zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych nie daje wszakże podstawy do powoływania się na oczywistą zasadność skargi, skoro ustalenia te są wynikiem swobodnej oceny dowodów dokonywanej przez Sąd *meriti*. Zgodnie z art. 398<sup>13</sup> § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym jest zaś związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, co oznacza, że w przypadku poddania skargi kasacyjnej merytorycznemu rozpoznaniu musiałby uwzględnić te ustalenia przy rozpatrywaniu sformułowanych w skardze zarzutów naruszenia prawa materialnego. Związanie to wyklucza nie tylko przeprowadzenie w jakimkolwiek zakresie dowodów, lecz także badanie, czy sąd drugiej instancji nie przekroczył granic swobodnej ich oceny. Ustrojową funkcją Sądu Najwyższego jest sprawowanie nadzoru judykacyjnego, w tym zapewnianie jednolitości orzecnictwa sądów powszechnych. Z tego punktu widzenia każdy zarzut skargi kasacyjnej, który ma na celu polemikę z ustaleniami faktycznymi sądu drugiej instancji, chociażby pod pozorem błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania określonych przepisów prawa materialnego, z uwagi na jego sprzeczność z art. 398<sup>3</sup> § 3 k.p.c., jest *a limine* niedopuszczalny. Inaczej rzecz ujmując, z powołaniem się na

podstawę kasacyjną z art. 398<sup>3</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. nie można zwalczać prawidłowości ustaleń faktycznych (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 1997 r., II CKN 18/97, OSNC 1997 nr 8, poz. 112).

Kierując się przedstawionymi motywami oraz opierając się na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c., a w odniesieniu do kosztów postępowania kasacyjnego na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. w związku z art. 398<sup>21</sup> k.p.c. oraz § 4 ust. 3 w związku z § 15 ust. 1 i w związku z § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji swojego postanowienia.